

© The Economist

Dublín, una capital europea petita i cosmopolita, és una delícia de visitar. Mansions de l'època georgiana que recorden el seu paper com a segona ciutat de les Illes britàniques alternen amb botigues de moda i cafès, on se sent enrenou en castellà i polonès. I al seu *smart centre*, la millora econòmica ara és palpable. Si més no teòricament, el país s'ha recuperat de la recessió i del rescat, amb un creixement del PIB d'un 7,8% l'any passat, cinc vegades la mitjana de la zona euro.

Hi ha, però, alguna cosa més en l'aire de primavera. Adornant moltes façanes boniques, hi ha cartells de color sèpia d'homes amb fusells. Irlanda commemora un moment fundacional: l'aixecament del 1916, que va durar una setmana, durant la Primera Guerra Mundial; als annals britànics és recordat com una punyalada a l'esquena imperial i als irlandesos com un autosacrifici heroic.

L'execució dels seus líders, així com el mateix Aixecament de Pasqua, va desencadenar una tempesta d'esdeveniments: un augment de la ràbia antibritànica i una dura contrarepressió; i un tractat, el 1921, en què s'establien dos parlaments irlandesos (un al nord, dins el Regne Unit, i un al sud); i una guerra civil entre defensors i opositors d'aquell acord.

Aquelles ferides encara couen. En altres països, les cerimònies històriques ajuden a transcendir els conflictes domèstics; però no pas a Irlanda, encallada en un profund atzucac polític, que només s'explica per les baralles del passat. El Fine Gael, un partit de centre-

El naixement d'un problema terrible

A Irlanda, la pertinença del Regne Unit a la Unió Europa li va de primera. Una sortida de la UE obriria antigues ferides.

dreta els avantpassats del qual van donar suport a l'acord del 1921, acaba de perdre el control del parlament després d'unes eleccions en què el seu percentatge de vot ha baixat fins a un 25,5%. Tampoc no hi ha hagut un triomf per al seu rival, el Fianna Fail, un partit de centristes pragmàtics que descendeixen d'opositors a l'acord del 1921. Aquest partit ha millorat els resultats però només fins a un 24,3%. Cap dels dos no pot formar govern fàcilment i l'un desconfia de l'altre.

Atès que el percentatge conjunt dels partits basats en la guerra civil està per sota del 50%, podria ser que Irlanda exorcitzés antics dimonis i mirés endavant?

No ho sembla pas. L'altre gran bloc parlamentari és el Sinn Féin, amb un 13,8%, que es reivindica com el principal heroi moral de l'aixecament del 1916 (i farà celebracions separades el mes que ve). El Sinn Féin, amb molta més veheència que el Fianna Fail, considera que tots els acords polítics que van seguir l'aixecament del 1916 van ser una traïció. Si bé ara comparteix el poder al Govern d'Irlanda del Nord, també insisteix que la seva ala militar, l'Exèrcit Republicà Irlandès (IRA, per les sigles en anglès), va estar justificada en la guerra de 25 anys, que va acabar a mitjan anys 90, per posar fi al domini britànic de l'Ulster.

ANTIGUES FERIDES. A l'esquerra, l'Easter Rising, l'any 1916. Al costat, el primer ministre britànic, David Cameron, amb el seu homòleg irlandès, Enda Kenny, durant una reunió celebrada a la cimera de líders europeus el propassat 19 de febrer a Brussel·les. A sota, una imatge de Dublín.

Des de l'acord d'Irlanda del Nord de 1998, el Sinn Féin ha promès treballar per una Irlanda unida i socialista de manera pacífica, però alguns radicals creuen que l'acord del 1998 va ser dolent i continuen lluitant. Aquest mes un grup de radicals va matar un funcionari de presons a Belfast.

D'aquesta manera, el primer ministre irlandès, Enda Kenny, potser se sentirà incòmode mentre contempli les desfildes d'aquest cap de setmana. El seu partit, el Fine Gael, representa el sector més anglòfil del país i està en contra dels irredemptistes que consideren que l'aixecament no es va acabar. Hi ha qui creu, al Fine Gael, que l'aixecament va ser innecessari; creuen que la independència no es va aconseguir per la força sinó gràcies als parlamentaris irlandesos a Londres que van actuar pacíficament i es van imposar.

Malgrat tota la seva intensitat, les disputes internes d'Irlande serien gestionables, si no fos per un altre espectre. Parlem del Brexit (la sortida del Regne Unit de la Unió Europea), i del risc que Irlanda pugui haver de tornar a triar entre l'Europa continental i un Regne Unit no europeu. En les paraules cautelosos de Kenny, aquest resultat podria causar "greus dificultats" per a Irlanda del Nord,

l'acord del pau de la qual es reivindica al Regne Unit i a la República d'Irlanda (i, per tant, en tots dos trossos d'Irlanda) com una unió per treballar conjuntament i obtenir beneficis europeus.

Per veure, a un nivell més profund, per què el Brexit no és ben rebut, cal prendre una altra lliçó d'història. En segles passats, Anglaterra, Irlanda i el continent formaven un triangle desagradable. Anglaterra veia Irlanda com un punt feble que els enemics continentals podien explotar; els patriotes irlandesos buscaven ajuda al continent. El 1789, els rebels irlandesos van desafiar la corona, ajudats per França; els insurgents del 1916 van rebre ajuda d'Alemanya.

Quan el Regne Unit i Irlanda van unir-se a la Comunitat Econòmica Europea el 1973, va sorgir una situació més agradable. Com a socis formalment iguals, els dos països anglòfons van col·laborar a Brussel·les. Irlanda era més entusiasta amb les ajudes a l'agricultura que el Regne Unit, però respecte al comerç i la regulació els britànics i els irlandesos sovint estaven d'acord. Irlanda va establir lligams continentals sense sacrificar la relació amb el Regne Unit. Aquesta situació feliç s'acabarà si el Regne Unit surt de la unió, i deixarà Irlanda sola. Hi ha qui es pregunta si no sentirà també

pressió per sortir de la UE. Els fabricants irlandesos temen haver de pagar impostos per productes britànics d'importació; i, si el Regne Unit reduís les regulacions a les seves pròpies empreses, els seus competidors irlandesos, que segueixen la normativa europea, ho lamentarien.

Que els britànics no se'n vagin

La por del Brexit uneix polítics de tendències oposades. Fixem-nos en dos joves membres del nou parlament. Paschal Donohoe, ministre de Transport del Fine Gael, diu que ha anat bé treballar juntament amb el Regne Unit a Europa, per exemple per donar suport a règims d'aviació liberals; però amb el Regne Unit o sense, Irlanda es quedarà a la UE. Malgrat l'absència britànica, Irlanda s'ha beneficiat del "rigor competitiu" de la moneda única, creu Donohoe. Eoin O'Broin, que ha sortit escollit pel Sinn Féin, detesta la idea d'una frontera externa de la UE que passés pel mig d'Irlanda. Però, faci el que faci el Regne Unit, ell vol ser al nucli de la política europea, combatent les idees liberals de Donohoe al costat d'aliats d'esquerres com Syriza a Grècia, o els laboristes de Jeremy Corbyn al Regne Unit.

Durant segles, els irlandesos han trobat maneres enginyoses de dividir la seva vida entre totes dues illes, fins i tot quan les relacions estaven congelades o pitjor, com estaven el 1916. El Regne Unit i Irlanda han fet servir durant molt de temps monedes diferents: això ha sigut una nosa, però no pas una catàstrofe. La reparició d'una duana i d'una frontera de seguretat entre el nord i el sud seria més greu. La geografia i l'afinitat fan que els dos països hagin de continuar apanyant-se-les plegats. Però, fins i tot per als irlandesos anglòfils, escollir el Regne Unit per davant d'Europa seria gairebé impensable. Aquesta és la recent lliçó de la Pasqua del 1916. ●

Traducció d'Arnau Figueras